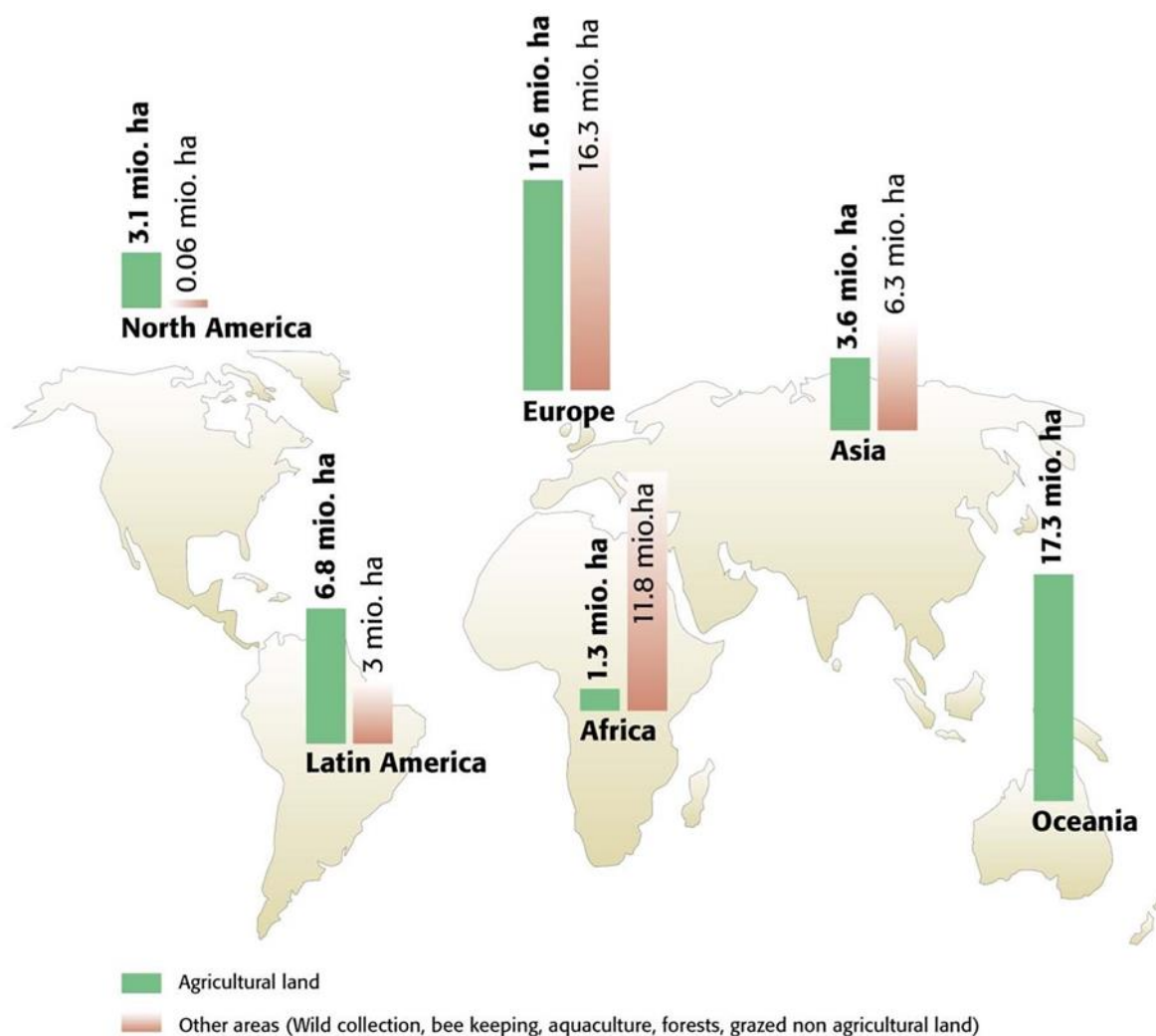


## Dziesiąte podsumowanie wyników badań w rolnictwie ekologicznym

Dzięki specjalnej puli funduszy badawczych, wydzielonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi można prowadzić badania w tak nowej (choć w idei bardzo starej) dziedzinie jak rolnictwo ekologiczne. Rolnictwo ekologiczne w ciągu ostatnich 15 lat zwiększyło powierzchnie upraw czterokrotnie. Produkty ekologiczne wpisały się na trwałe w menu konsumentów.



**43.7 miliona hektarów pod uprawami ekologicznymi na świecie i 2,3 mln. rolników ekologicznych. Ponad jedna czwarta powierzchni upraw znajduje się w Europie.**

Dane: FIBL 2015

Dyrektor Kielak z Ministerstwa Rolnictwa mówi, że pożądane jest aby każdy temat badawczy był podsumowany konkretnymi zaleceniami dla praktyki. Czasami należy uzbroić się w cierpliwość - w badaniach polowych rzetelne wyniki, oparte o analizę statystyczną można uzyskać dopiero po kilku latach badań (zwykle 3-5). Szczególnie, że w badaniach polowych często na przeszkodzie stają warunki meteorologiczne. Tak też było i w 2015 roku - część badanych roślin i upraw została dotknięta suszą. Przy skrajnie niskim plonie trudno naukowo wnioskować na temat badanych czynników. Szczególnie trudno jest w przypadku niektórych chorób, które mogą w danym roku nie wystąpić.

Ciekawą nową możliwością finansowania badań w rolnictwie ekologicznym jest działanie „Współpraca” finansowane w PROW 2014-2020. Badania muszą być ukierunkowane na rozwiązanie konkretnego problemu zgłaszanego przez grupę rolników/przetwórców. O zasadach działania można przeczytać na stronie sieci innowacji w rolnictwie CDR w Brwinowie <http://www.cdr.gov.pl/sir>

Dzięki wsparciu ministerstwa, można w Polsce prowadzić badania na własnych polach doświadczalnych, utworzyły się zespoły badawcze w uczelniach i instytutach. W tegorocznym podsumowaniu uczestniczyło 6 instytutów branżowych: Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, Instytut Ogrodnictwa, Instytut Zootechniki, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu, Instytut Ochrony Roślin oraz przedstawiciele trzech uczelni: Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz UP Wrocław. Badania odbywają się bądź na specjalnych polach doświadczalnych bądź w gospodarstwach rolników ekologicznych - warunkiem lokalizacji doświadczeń jest certyfikat zgodny z prawem.

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie  
Katedra Technologii Mięsa i Zarządzania Jakością  
SGGW Warszawa  
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oddział w Radomiu  
Jasiołka - Zakład Mięsy

## PORADNIK TRADYCYJNEGO WĘDZENIA PRODUKTÓW EKOLOGICZNYCH

Poradnik przygotowany w ramach badań ekologicznych  
MBiRW w 2015 r. HODRe-km-7E-192/15(395)

Lublin 2015

Badania ekologiczne pozwalają odpowiedzieć na palące pytania współczesności. Dzięki tym badaniom, udało się udowodnić, że wędzenie metodą tradycyjną pozwala uzyskać wędliny spełniające normy pozostałości węglowodorów i benzopirenu. Cała burzę medialną zduszono w zarodku, gdyż były dostępne obiektywne badania przeprowadzone przez zespół **prof. prof. M. Karwowskiej i Z. Dolatowskiego**.

W wyniku prowadzonych laboratoryjnie i w zakładach produkcyjnych (w tym m.in. w wędzarni Centrum Praktycznego Szkolenia w Zakresie Małego Przetwórstwa przy CDR w Radomiu) badań sformułowany został wniosek, że „...**Tradycyjne ekologiczne wędzenie wyrobów mięsnych może być realizowane w tradycyjnej wędzarni, przy kontroli warunków pirolizy drewna.**”

**Opracowano także poradnik dla przetwórców.**

Duży blok wyników badań dotyczył konkretnych technologii upraw np. kukurydzy (dr Ochodzki), koniczyny, komonicy, pszenżyta i owsa szorstkiego (dr Podyma) - z IHAR Radzików.

Technologie produkcji, dobór odmian stosowanie mieszanek i uprawy wysokobiałkowe - to tematy prezentowane przez szeroki zespół IUNG w Puławach.

Uprawy warzywnicze i zakładanie sadów ekologicznych to oczywiście tematy Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Z przyjemnością usłyszeliśmy, że w programie wieloletnim Instytutu znalazł się specjalny temat poświęcony produkcji ekologicznej - Zad. 4.1 pt. „Opracowanie metod ekologicznej produkcji owoców i warzyw”.

A jak może wyglądać ekologiczny sad czy warzywnik? Kilka zdjęć udostępnionych przez dr hab. E. Rozparę:



Fot. IO Skierniewice

Ekologiczny, to nie znaczy zachwaszczony i byle jaki...

Także instytut Zootechniki z Balic będzie realizował badania w ramach międzynarodowego projektu Organic Core, co referował prof. Walczak z IZoot. Balice. W Instytucie trwają zaawansowane badania nad ustaleniem zasad produkcji i dobrych praktyk w chowie drobiu, świń i bydła.



Fot. IŻ Balice

Jedną z najważniejszych cech ekologicznego chowu jest stały dostęp do wybiegów, daje to zwierzęta zachowują się wtedy naturalnie, są zdrowsze i choć nie rosną tak intensywnie - za to dają najwyższej jakości naturalne produkty.

Dużym problemem w rolnictwie ekologicznym stanowią agrofagi, wykluczenie chemizacji powoduje, że bada się naturalne metody ich zwalczania. Temu problemowi poświęcono cały blok prezentacji o nazwie „Określenie dobrych praktyk w uprawach metodami ekologicznymi gatunków polowych, warzywniczych, sadowniczych i zielarskich. Zespoły badawcze z IOR, IO, IWNiZ, IUNG zaprezentowały wyniki badań. Można powiedzieć, że udało się opanować główne problemy w ochronie roślin - z

pomocą przyszły preparaty naturalne, praktyki sprzyjające naturalnym mechanizmom obronnym oraz szerokie wykorzystanie pożytecznej mikroflory i mikrofauny.

**W Polsce mamy już blisko dwadzieścia pięć tysięcy gospodarstw i 650 000 ha certyfikowanych upraw ekologicznych, ponad 500 certyfikowanych przetwórn i hurtowni. W ostatnich dwóch latach notuje się kilkuprocentowy spadek liczby gospodarstw i powierzchni upraw, przy wzroście liczby przetwórn.**

#### **Jest też łyżka dziegciu w beczce miodu**

W sesji uczestniczyli rolnicy ekologiczni, doradcy specjalizujący się w tej dziedzinie i podkreślali oni, że w podstawowych dziedzinach mamy już kompleksowe zalecenia dotyczące podstaw uprawy i hodowli w warunkach ekologicznych. Choć w Polsce nastąpił pewien regres liczby gospodarstw i powierzchni produkcji, na świecie nadal dominuje trend wzrostu liczby gospodarstw ekologicznych i produkcji ekologicznej. Z dyskusji z doradcami i rolnikami wynika, że coraz poważniejszą barierą rozwoju rolnictwa ekologicznego zaczyna stanowić biurokracja, której wzrost obok słabo rozwiniętego rynku krajowego stanowi o spadku liczby gospodarstw. Z systemu rolnictwa ekologicznego wycofało się blisko tysiąc drobnych gospodarstw z Podkarpacia i Małopolski. Mając stosunkowo małe gospodarstwa rolnicy uznali, że przerastają ich wymogi prowadzenia dokumentacji i kontroli, coraz wyższe potrącenia płatności i brak jasnej ścieżki odwoławczej (np. często spowodowane „płynnymi „hektarami PEG).

Poniżej kilka ciekawych produktów na prezentowanych w trakcie podsumowania:



M



N



O

Sery smakowe np. brokułowy - opracowane przez zespół pod kierownictwem prof. dr hab. Waldemar Gustawa z UP w Lublinie. Nie dość, że smaczne, ciekawe to jeszcze ekologiczne.





Fot. E.Siemianowska UWM Olsztyn

Stare **gatunki**, stare maszyny - nowe receptury, to dla tych, którzy mają ochotę na coś słodkiego. Jako najlepsze wytypowano ciastka z 30% dodatkiem wyłoków truskawki wypieczone z mąki samopszy jasnej i z pełnego przemiału oraz z mąki płaskurki jasnej smakowite, a - jednocześnie to żywność lecznicza. Receptury opracował i ciasteczka wypiekił zespół pod kierownictwem dr inż. Ewa Siemianowskiej z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

Badania zaowocowały ciekawymi rozwiązaniami, nieraz już wdrażanymi w praktyce.

Niestety nie da się w skrócie wymienić wszystkich - zainteresowanych odsyłamy do wyników badań opublikowanych na stronach internetowych instytutów i uczelni, wyszukujemy w wynikach badawczych lub na specjalnie poświęconych zakładkach np. ekostrona IZ

<http://ekostrona.izoo.krakow.pl/> bądź na stronach sprawozdań naukowych - IOR Poznań

<https://www.ior.poznan.pl/720,dotacje-mrirw-sprawozdania.html> czy

IO Skierniewice <http://www.inhort.pl/projekty-badawcze/projekty-finansowane-przez-mrirw>